

BAROMETRUL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ EDIȚIA A II-A, DECEMBRIE 2021

60 % dintre respondenți susțin că sursa principală de informații medicale o reprezintă medicul de familie.

80% dintre români consideră că nu beneficiem de medicamente inovatoare în aceeași măsură ca alți europeni.

Institutul de Științe Politice și Relații internaționale „Ion I. C. Brătianu” al Academiei Române ([ISPRI](#)) și Centrul de cercetări sociologice LARICS ([CCSL](#)) au lansat astăzi, în parteneriat cu Asociația Română a Producătorilor Internaționali de Medicamente ([ARPIM](#)), a doua ediție a “Barometrului de Sănătate Publică” din România.

Moderat de Acad. **Victor Voicu**, Președintele Secției de Științe Medicale a Academiei Române, evenimentul a avut loc în Aula Academiei Române în prezența invitaților: Conf. Univ. Dr. **Diana Loreta Păun**, Consilier Prezidențial în Departamentul de Sănătate Publică; **dl. Dan Zaharescu**, Director Executiv ARPIM; Prof. Univ. Dr. **Dan Dungaci**, Director ISPRI; Conf. Dr. **Darie Cristea**, Director CCSL.

Înregistrarea evenimentului de lansare poate fi urmărită [aici](#).

Barometrul de sănătate publică este un instrument anual complex de evaluare și analiză ce își propune să măsoare percepții, atitudini și viziuni legate de politica de sănătate publică a României în contextul mai amplu al pandemiei cauzate de virusul COVID-19, dar fără a se limita la aceasta.

Datele pentru realizarea Barometrului au fost culese, verificate și analizate în perioada 1 noiembrie – 19 noiembrie 2021 în București și în toate județele României, pe baza unui chestionar telefonic.

Barometrul de Sănătate Publică, ediția decembrie 2021, a fost realizat cu sprijinul **ARPIM** și analizează percepțiile românilor în mai multe capitole distincte printre care: Poziționarea sănătății ca domeniu de interes, Respectarea măsurilor de igienă impuse de autorități, Vaccinarea împotriva COVID-19, Telemedicina, Obiceiurile nesănătoase (fumat, consum de alcool), Informarea privind sănătatea, Conspirațiile, Accesul la aparatură și medicamente moderne, Tratamente inovatoare (genice și celulare), Screening, Asigurări de sănătate etc.

Dan Dungaci, Director al Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale "Ion I.C. Brătianu" al Academiei Române „Epidemia de coronavirus și-a pus o amprentă puternică asupra percepției populației cu privire la vulnerabilitatea sistemului de sănătate din România. Acesta este unul dintre motivele principale pentru care observăm un interes major din partea populației pentru sănătatea publică, **64, 3 %**. Tocmai de aceea, factorii de decizie, în parteneriat cu toți actorii relevanți, trebuie să acorde prioritate investițiilor pe termen lung, atât în industria farmaceutică cât și în asistența medicală, și să recunoască legătura clară dintre sănătate, economie și bunăstarea populației”.

Dan Zaharescu, Director ARPIM: "Ajuns la a doua ediție, *Barometrul de Sănătate Publică* este o evaluare detaliată a percepțiilor românilor cu privire la politicile de sănătate publică, inclusiv la accesul la tratamente inovatoare, screening și asigurări de sănătate. Observăm în premieră că cele mai mari nemulțumiri ale romanilor fac referire tocmai la aceste capitole: accesul la tratamente inovatoare și screening, lipsa echipamentelor, lipsa asigurărilor de sănătate. Aceste date vin să confirme încă o dată nevoia [Pactului pentru Inovație în Sănătate](#), lansat de ARPIM la finalul lunii noiembrie, și nevoia implementării cât mai rapide a unor măsuri incluse în acest document de colaborare”.

Barometru de Sănătate Publică, interpretarea sociologică a datelor

Poziționarea sănătății ca domeniu de interes pentru populație

Modul de funcționare al întrebării: publicul a avut de ierarhizat cinci domenii de interes, de la 1 la 5 (1 cel mai important/ 5 cel mai puțin important). Ulterior s-au făcut statistici privind selecțiile subiecților pentru fiecare poziționare. Procentele corespunzătoare locului 1 arată o prioritate clară acordată sănătății (**64,3%**). Desigur, contează și contextul pandemic, dar poate tocmai acest moment poate fi și unul în care să se discute și alte probleme ale sistemului de sănătate. Atenție! Faptul că sănătatea apare mult mai jos în clasamentele de la locurile 2,3,4,5 este rezultatul faptului că majoritatea subiecților o identifică drept *top priority* (64,3%).

Respectarea măsurilor de igienă și distanțare impuse de autorități în contextul pandemiei

Întrebați dacă respectă de obicei măsurile de igienă și distanțare socială impuse de contextul pandemic, cei mai mulți români declară că da (64,7% da; 11,5% mai degrabă da). Desigur, nu putem evalua cu ce grad de strictețe respectă românii măsurile despre care discutăm.

19,6% au ales varianta "Le respect doar pe cele care nu mi se par absurde", 4,2% au ales nu sau mai degrabă nu.

Înregistrăm deci faptul că peste 3 sferturi din populația adultă a României înțelege că este normal să fie respectate măsurile impuse de contextul pandemic. Dezinfectarea mâinilor, distanțarea fizică față de alte persoane, izolarea în casă la primele simptome sunt măsuri apreciate ca utile de peste 90% dintre respondenți. Nici purtarea măștii nu mai este atât de refuzată ca la începutul pandemiei, dacă este la interior. 83,3% consideră util portul măștii în spații închise, dar abia 34,5% consideră masca utilă în spații deschise.

Vaccinarea împotriva covid-19

67% dintre români (*atenție! Sondajele iau ca reper populația de 18 ani și peste*) aveau la momentul culegerii datelor (1-19 noiembrie) o raportare pozitivă la vaccinare și spuneau că se vor vaccina în perioada următoare, sau că au început vaccinarea, sau că erau complet vaccinați. Desigur, cifra aceasta trebuie privită cu precauție, având în vedere că, deja, la sfârșitul lui noiembrie/începutul lui decembrie au apărut schimbări majore în discursul autorităților privind vaccinarea: certificatul verde la locul de muncă a încetat să fie o problemă presantă pentru public (cum era la jumătatea lui noiembrie); a apărut varianta omicron a virusului, despre care autoritățile medicale spun că nu este prea bine acoperită de vaccinurile disponibile - toate acestea vor încetini vaccinarea, care probabil va fi accelerată iarăși de un eventual val 5 pandemic, în ianuarie. Intenția, dar și rata reală de vaccinare au o dinamică extrem de contextualizată, funcție de evoluția pandemiei, mesajele publice, episoadele de relaxare etc.

Să nu uităm că, potrivit datelor oficiale, la jumătatea lui noiembrie 47% dintre adulții din România erau vaccinați cu cel puțin o doză. La începutul lui decembrie, 52% erau vaccinați cu cel puțin o doză.

18% dintre adulții din România încă sunt, potrivit datelor noastre, complet împotriva vaccinării.

Telemedicina

39,5% dintre români spun că au beneficiat, **ei sau membrii familiei**, de consultații online sau la telefon de la începutul pandemiei. Aici, respondenții au inclus, desigur, și interacțiuni cu medicul de familie. Deși, înainte, lumea medicală privea cu scepticism acest gen de consultație, necesitățile impuse de pandemie au arătat că, în anumite limite, el poate funcționa. Datele noastre arată că majoritatea celor care au beneficiat de astfel de consultații (ei sau familiile lor) le consideră accesibile și aproape jumătate de ei și eficiente (probabil, cei care nu au apelat astfel la medic pentru probleme foarte grave).

De unde ne informăm privind medicamente/boli?

Întrebarea permite o singură selecție, deci privind cea mai importantă/apreciată sursă de informare.

Peste **60%** se informează de la medic. Barometrul de anul trecut avea la această variantă (la o întrebare formulată identic), 50,8%. Procentul celor care spuneau că se informează prioritar de pe internet a rămas constant (în jurul valorii de 25%). Cea mai importantă pierdere față de sondajul de anul trecut o înregistrează farmacia ca sursă de informare. Apoi, "rudele, prietenii" – efectul unei relative izolări/distanțări sociale.

O importanță mai mare acordată medicului pe parcursul pandemiei l-a revalorizat pe acesta ca sursă de informație medicală pentru eventualul pacient. Concluzia: cultivarea obiceiului de a te sfătui cu medicul, chiar în cazuri minore, ar putea reduce din practica automedicației.

Conspirativism

55% dintre români cred că autoritățile/medicii/industria farmaceutică ne ascund cu bună știință lucruri importante despre medicamente, boli, vaccinuri.

41,8% nu cred într-o asemenea conspirație.

Accesul la aparatură și medicamente moderne

Subiecții îl consideră cel mai important ingredient al serviciului medical, în afară de tratament, desigur. Să remarcăm că paradigma "e bun ce e ieftin" începe să se schimbe și publicul înțelege rolul tehnologiei în rezultatul medical.

Accesul la aparatură și medicamente noi era cel mai important ingredient și conform sondajului de anul trecut, dar întrebarea de atunci permitea răspunsuri multiple și diferențele dintre variantele de răspuns au fost atunci mai mici.

Formularea de anul acesta – cu un singur răspuns posibil, dar aceleași variante de răspuns ca anul trecut – a fost aleasă tocmai în ideea de a evidenția, în baza celor aflate la sondajul anterior, importanța acordată de subiecți fiecărui element din listă. Accesul la aparatură și medicamente este de departe cel mai important.

Cea mai mare problemă a sistemului medical românesc

Datele le confirmă pe cele de la întrebarea anterioară. Observăm că răspunsurile care trimit la interacțiunea cu spitalul (birocrația, comportamentul medicilor), deci surse tradiționale de nemulțumire pentru public, sunt plasate mai jos ca probleme decât îngrijorări generate de elemente obiective: lipsa echipamentelor, finanțarea sistemului, costul tratamentelor bune.

Accesul la medicamentele inovatoare

Anul acesta am optat pentru explicarea conceptului în corpul întrebării.

Două treimi din populație (**68,4%**) au ales variantele care cer medicamente inovatoare (prima, care arată credința că medicamentele inovatoare sunt eficiente) (a doua, care confirmă ideea că românii trebuie să aibă acces la ce e mai nou în materie de tratamente).

Varianta conservatoare (merg și medicamentele vechi) plus cea centrată pe cost (important e să avem medicamente ieftine) și cea sceptică (neîncrederea în medicamente noi) abia adună împreună o treime din opțiunile publicului (**30,3%**).

Ca și anul trecut, 80% dintre români consideră că nu beneficiem de medicamente inovatoare în aceeași măsură ca alți europeni (din total eșantion; nu contează aici ce părere au despre aceste medicamente).

Este o diferență însă. Această cifră de 80% este construită din cei care cred că *sigur românii nu au acces* la aceste medicamente în aceeași măsură ca alți europeni plus varianta *mai degrabă nu au acces*. Anul acesta, față de sondajul trecut, a scăzut puțin proporția celor care au ales *sigur nu*, procentele respective mutându-se practic la *mai degrabă nu*. Cel mai proba-

bil, faptul că România a beneficiat repede de vaccinul anticovid în ultimul an a făcut ca o mare parte a publicului să nu mai vadă aprovizionarea cu medicamente și dispozitive medicale chiar atât de pesimist ca anul trecut. Poți fi de acord sau nu cu vaccinul, dar nu poți spune că vaccinul nu a ajuns suficient în România.

Terapii celulare și genice

Și aici am optat pentru explicația în corpul întrebării.

Deși conceptul e cel mai probabil greu de înțeles și nu știm câți dintre subiecți s-ar vedea în situația de a trebui să ia astfel de medicamente, cert este că, măcar la nivel declarativ, nu există o respingere masivă a lor. Doar 26,8% dintre subiecți resping categoric ideea.

Studii clinice

Românii nu agreează participarea la studii clinice. Cel mai probabil nu sunt obișnuiți cu ideea de studiu clinic și o asociază cu un experiment medical și cu ideea de medicamente periculoase.

Doar 28,7% spun clar că ar participa la un studiu clinic.

Screening

Datele ne arată că screening-ul ar putea avea mai mult succes în țara noastră dacă ar fi mai mult promovat. Accentul trebuie pus pe partea pozitivă și pe ideea că rezultatul acestui proces nu te transformă în bolnav, ci îți oferă ocazia să controlezi o problemă.

24,2% nu sunt interesați de ideea de screening pentru că sunt de părere că nu are rost să mergi la medic dacă nu te doare nimic.

18,8% nu acceptă ideea de screening pentru că o asociază cu o procedură neclară, care le poate schimba statusul din sănătos în bolnav sau care îi poate pune în situația să se trateze pentru probleme pe care ei nu cred că le au.

Fumat și consum de alcool

Față de sondajul de anul trecut, din răspunsurile subiecților reiese că a crescut semnificativ consumul de tutun și alcool în ultimul an.

Explicația este cel mai probabil legată de munca de acasă, asociată cu stressul, plictiseala, sedentarismul, lipsită de ocazii de socializare, lipsită și de interdicții privind fumatul în spațiile închise sau privind consumul de alcool în timpul programului etc.

Neîncrederea în asigurările de sănătate private/abonamentele la clinici private

Deși clinicile private sunt mult mai bine văzute decât spitalele de stat, costurile asociate cu acestea sunt o nemulțumire majoră a populației.

Mai mult, românii care declară că **nu** au abonament/asigurări de sănătate privată spun că:

-Asigurările medicale plătite la stat sunt suficiente (47%)

-Ar plăti asigurări private dar nu își permit (29%)

-Nu au încredere în asigurările private (15,1%).

Pentru mai multe detalii: CCSLarics.ro